ANUNȚURI

• Săptămâna aceasta, prin mijlocirea unui părinte drag din obștea noastră, a ajuns la bisericuță **o părticică din moaștele bine-mirositoare ale Sf. Constantin Brâncoveanu**. Tot zilele trecute, o credincioasă a lăsat la închinare, pentru o vreme, **o icoană a Maicii Domnului din Ucraina**, veche de câteva sute de ani, pe care a moștenit-o de la bunicul său – preot, ce a adus-o în țară de pe vremea studiilor sale la Cernăuți.

• Sf. 40 de Mucenici au mijlocit nașterea unui nou prunc în obște: micuța **Ilaria** vine să mângâie inimile părinților săi, Adrian și Marina, alături de ceilalți doi copii. Să ne rugăm să crească omul lui Dumnezeu!

Foto - vlădica Emilian vorbindu-ne în ultima seară a Canonului cel Mare

ȘTIRI

Schitul Borovo, Bulgaria

• **A adormit stareța mănăstirii Voroneț**, maica stavroforă Irina Pântescu. Din cei 90 de ani de viață, 70 de ani i-a împlinit întru slujire monahală, iar 27 de ani ca stareță. Unul din cei 9 copii ai unei familii de țărani din jud. Iași, a intrat devreme în mănăstire, dar a cunoscut și durerea „exilului”, fiind obligată să plece din obște în urma decretului comunist de închidere a mănăstirilor. A viețuit curat pe lângă biserica Golia din Iași și va reveni în viața monahală în anii ’70, când a fost tunsă monahie. Veșnică pomenire! (*basilica.ro*)

• Duminica trecută, **Episcopia ortodoxă din Helsinki a organizat o procesiune** în fața Ambasadei Ucrainei. Aproximativ 300 de persoane au participat la slujba de rugăciune pentru pace. Biserica Ortodoxă Finlandeză a făcut apel la poporul credincios să acorde asistență financiară refugiaților ucraineni. Ambasadoarea Ucrainei le-a mulțumit ortodocșilor finlandezi pentru ajutorul lor „pe care nici măcar nu a avut timp să-l ceară”. (*basilica.ro*)

• După o perioadă de doi ani de pandemie, **Țara Sfântă a primit primii pelerini români**. Pelerinajul la Locurile Sfinte a avut loc în perioada 1-8 martie 2022, fiind organizat de Agenția Basilica Travel a Patriarhiei Române. (*basilica.ro*)

LIBRĂRIA LOGOS ne recomandă

Sf. Arsenie Capadocianul - CUVINTE ȘI ÎNDEMNURI

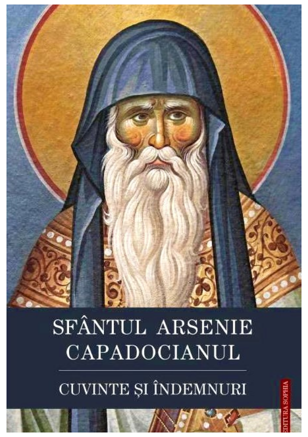

Sf. Arsenie Capadocianul, nașul de botez al Sf. Paisie Aghioritul, a scris mai multe cuvinte de folos, care s-au crezut pierdute. Dar, după 100 de ani, manuscrisul s-a aflat în chip minunat. Să ne bucurăm de ele, luând aminte la îndemnul de la începutul ei, scris chiar de autor:

„Da, copilul meu, te sfătuiesc să fii cu multă luare-aminte la această carte, să-i dai ascultare; să n-o rupi, să n-o pierzi. S-o citești numaidecât, și în duminici, și în zile de sărbătoare. Citește-o, n-o strica, căci cel ce o va citi sau asculta ajutorul și binecuvântarea mea va avea.”

Așteptăm întrebările, sugestiile și eventualele colaborări pe adresa revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372.
Mulțumim tuturor pentru rugăciuni și ajutor financiar.

Numărul 9 (LXXVII) 13 martie 2022

MaxiMina

Foaie ortodoxă pentru suflet

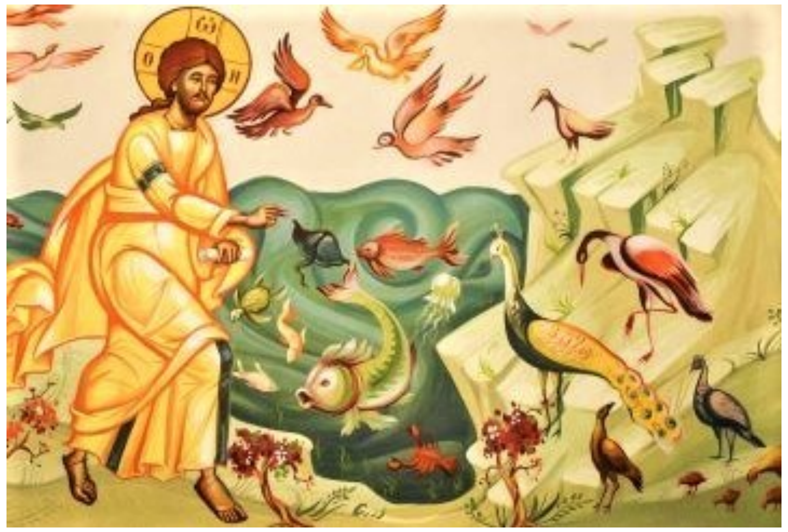

> “
> **Lucrarea ziditoarea a lui Dumnezeu în cele 6 zile este spontană, are loc dintr-odată.**
>
> *Păr. Serafim Rose*

FACERE versus *evoluționism*

Știința încearcă să explice, cu mai mult sau mai puțin succes, schimbările lumii acesteia, întemeindu-se pe extrapolarea fenomenelor naturale pe care le putem observa azi. Dar **cele șase zile** nu sunt un proces natural; ele sunt ceea ce a avut loc înainte de a începe să funcționeze întregul proces natural al lumii. Ele sunt lucrarea lui Dumnezeu, prin definiție, ele **sunt un miracol, nepotrivindu-se cu legile firii** ce cârmuiesc lumea pe care o vedem în prezent. Tot ceea ce putem ști despre ce anume s-a întâmplat în cele 6 zile ale creației nu provine din speculații științifice, ci doar din descoperirea dumnezeiască. În această privință, savanții moderni nu sunt de mai mult folos decât vechii creatori de mituri. (Păr. Serafim Rose)

Când spun „zi”, Sf. Părinți cred că nu este îngăduit a socoti o perioadă de timp nedeterminată, căci lucrările ziditoare ale lui Dumnezeu sunt imediate. Dar la fel de neîngăduit este a înțelege cele 6 zile ca un artificiu literar pentru a exprima o zidire ce ar fi avut loc toată dintr-

Sf. Rege EDUARD al Angliei

(18 martie 975)

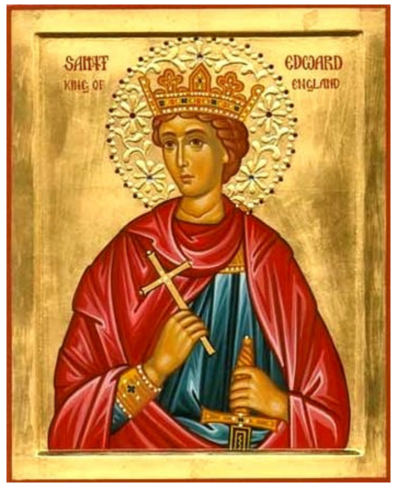

Regele Eduard a trăit în secolul al X-lea. Când tatăl său a murit, a fost încoronat, deși era doar adolescent. Mama vitregă s-a aprins de invidie, căci dorea tronul pentru fiul său. Ea l-a fost invitat la castelul său. În timp ce Eduard se apropia, servitorii au ieșit să îl întâmpine, cu un salut prietenesc fals. Dintr-o dată, câțiva dintre ei i-au imobilizat brațele, iar unul i-a împlântat un pumnal în piept. Eduard a căzut din șa, însă piciorul i s-a înțepenit de scară, iar calul a fugit în pădurile din jurul castelului. Moartea lui a fost considerată o faptă a lui Cain. La mormântul său s-au petrecut multe minuni. **Sf. Eduard este considerat un mare ajutător în lupta cu patima invidiei.**

odată. Deși fiecare zidire este imediată, întreaga zidire constă într-o **înșiruire ordonată** a lucrărilor ziditoare (Sf. Grigorie Teologul).

Deci nu este nevoie să definim cele 6 zile ca având 24 de ore fiecare, dar nici să le privim ca având miliarde de ani, adică să le forțăm să se potrivească măsurătorii evoluționiste a timpului.

*„**Datarea cu radiocarbon nu poate fi folosită la determinarea vârstei rocilor**, respectiv a pământului, pentru că funcționează corect numai la nivel de câteva mii de ani și numai asupra rămășițelor viețuitoarelor (cu mici excepții, din care sunt excluse rocile). Restul sunt simple speculații sau interpretări, care nu ne confirmă realitatea.” (Institutul de Cercetare a Creației –ICR, San Diego, SUA)*

Sf. Părinți care au scris despre Facere au subliniat un lucru în mod deosebit: **lucrarea ziditoarea** a lui Dumnezeu în cele 6 zile este **spontană, are loc dintr-odată**. Sf. Efrem Sirul, care înțelege zilele facerii ca având 24 de ore, a spus că lucrarea lui Dumnezeu nu a avut nevoie de 24 de ore, ci numai de o clipă.

„Să răsară pământul”. Această mică poruncă s-a prefăcut îndată într-o puternică lege a naturii și într-o rațiune măiastră. Porunca aceasta a săvârșit miile și miile de însușiri ale plantelor și ale arborilor mai iute decât un gând de-al nostru. Sf. Ambrozie spune că Moise zice că Dumnezeu „a făcut” pământul, ca nu cumva să se creadă că ar fi fost o zăbavă în zidire. Să nu punem la îndoială cele scrise acolo căci „Moise a vorbit cu Dumnezeu față către față, el ne istorisește cele ce le-a auzit de la Dumnezeu” despre facerea lumii (Sf. Vasile cel Mare). **Fiecare cuvânt al Scripturii este dumnezeiește insuflat și are un înțeles adânc**.

Descoperirile „științifice” evoluționiste din ultimii 200 de ani cad astăzi pe rând, când știința a progresat și vedem cât de neștiințifice au fost acele interpretări și teorii.

„Chihlimbarul, această piatră de o rară frumusețe, păstrează de multe ori în interiorul său părți de insecte sau plante. Evoluționiștii au considerat că piatra are milioane de ani, deci și urmele depozitate în interiorul ei. De fapt, chihlimbarul este o rășină care s-a solidificat rapid (căci altfel insecta ar fi putut scăpa, nu ar fi fost prinsă înăuntru). Deci rășina ar fi căzut pe pământ imediat după formarea sa. Dacă aceasta s-ar fi întâmplat cu milioane de ani în urmă, timpul ar fi distrus, prin procese chimice, insecta sau planta din chihlimbar și azi nu am mai fi putut vedea decât o piatră translucidă. Așadar teoria milioanelor de ani de existență a pământului este spulberată de tocmai cele care îl constituie.” (ICR)

Iată un gând al Sf. Ioan Gură de Aur despre cum trebuie să ne raportăm la cuvintele despre creație ale Scripturii: „Să nu trecem de măsura noastră, nici să iscodim cele mai presus de noi, așa cum au pățit dușmanii adevărului, care, voind să cerceteze totul cu propriile gânduri, nu s-au gândit că este cu neputință omului să cunoască desăvârșit creația lui Dumnezeu.”

Și mai este un aspect important, pe care atât oamenii de știință, cât și noi toți, simpli cititori ai Sfintei Scripturi, ar trebui să-l avem în vedere: „**doar mintea curățită prin har poate oferi o cunoaștere adevărată**, duhovnicească” (Sf. Isaac Sirul)

CRUCEA-JUG

Vasile Voiculescu

Tu, Cruce, dulce jug al lui Hristos,
De Tine-n veci acuma nu mai fug,
Adânc cerbicea inimi-mi plec jos
Și sub povara Ta cerească mă înjug.
Stau să mă mâne Domnul unde-o vrea
Cu biciul Său de Duh atât de drag;
Și nicio muncă nu-mi mai pare grea
Când știu că brazda mântuirii trag.

De suflet

By air mail
Par avion

Scrisoare către Dumnezeu

În ultima tabără organizată de Tudor-Gheorghe și Giorgiana actrița pentru adolescenții din biserica noastră, aceștia au citit împreună o carte, *Oscar și Tanti Roz*, de Eric Schmitt, despre un copil pe moarte, care îi scria mereu epistole lui Dumnezeu. Urmând exemplul copilului, tinerii noștri au avut și ei ocazia să scrie fiecare câte o scrisoare către Ziditorul, pe care apoi au citit-o celorlalți prieteni. Descoperim aici cu sfială inima unuia dintre ei. Veți afla cu uimire comorile care stau ascunse lângă noi și pentru care ar trebui să înmulțim rugăciunea.

Dragă Dumnezeu,

Îmi doresc atâtea și totuși, nu știu cum să-ncep. Nici nu cred că sunt vrednică să-Ți cer ceva, dar totuși îmi fac îndrăznire.

Cu ajutorul Tău, încerc să nu-mi mai las mândria să ia stăpânire. Oh, dar tare grea este mândria asta... Doamne, Te rog din inima mea, care încă este în „construcție”, să scap de mândrie și să nu mai judec. Tare îmi distrug sufletul. Și, în schimb, dăruiește-mi smerenie, blândețe și simplitate. Doamne, dă-mi putere să renunț la mine și să-Ți urmez Ție. Dă-mi, Doamne, iubire să o dăruiesc. Să iubesc oamenii mai mult decât mă iubesc pe mine.

Atâtea-Ți cer, dar eu nu prea fac mare lucru. Cu ajutorul Tău, reușesc să fac cât de cât ascultare de părinți, să merg la școală zilnic; timp de două zile am reușit să-mi fac canonul, săptămâna asta să țin post, și am ajuns la spovedit. Câte lucruri „bune” am făcut. Ce să zic. Tu știi exact sufletul meu și mai știi păcatele pe care le fac și încă mai continuu să le fac. Vai ș-amar de mine. Nădăjduiesc ca săptămâna viitoare să mă împărtășesc.

Îți mulțumesc, Doamne, de mila pe care o ai față de mine, păcătoasa.

Mândria asta... Tare mă macină. Mă cred acum că scriu „mare capodoperă” și-n viața reală sunt o mămăligă.

Deja încep să mă-ntrec pe răbdarea Ta, Doamne, dar mai am o dorință... de fapt două... Sau trei? Mai bine trec direct la subiect și nu le mai încerc răbdarea oamenilor care-mi ascultă scrisoarea.

Îmi doresc, Doamne, răbdare, hărnicie și să nu mai am nevoie de telefon și să nu mă mai enervez deloc. Să nu mai am iubire de bunuri din lumea aceasta, care oricum sunt trecătoare.

Și... mi-aș mai dori un lucru... Un băiat bun, harnic, cu frică de Dumnezeu, simplu. Dorința de a-mi face o familie, mai ales să fim amândoi serioși și în biserică.

Doamne, Te rog să mă ierți și rog și pe oamenii care aud și poate îmi citesc scrisoarea, să mă ierte.

Te rog, dacă crezi, Doamne, că-mi sunt de folos cele scrise mai sus, dăruiește-mi-le. Dar înainte de toate, dăruiește-mi Mântuirea.

Cu drag,

Copilul Tău,

Claudia (17 ani)

Rezistența anitcomunistă

DOBROGEA cea dârză

Dobrogea, o provincie ancestrală, populată de țărani sârguincioși printre care mulți aromâni veniți din Macedonia, a cunoscut o cruntă teroare, dezlănțuită de cei însărcinați de Partidul Comunist cu colectivizarea pământurilor, printre care și Nicolae Ceaușescu.

Cum s-a procedat ? S-au numit primari noi, recrutați din scursorile satelor, iar jandarmeria a făcut un joc murdar. Au curs lacrimi și s-a vărsat sânge. Satele au fost cutreierate în lung și în lat de jandarmi, aducând oamenii la disperare. Acei care refuzau să cedeze erau nevoiți să se refugieze în pădurile de la Babadag. Aici, în mare parte, țăranii înarmați au opus rezistență. S-au produs ciocniri sângeroase.

Pădurile Babadagului s-au cutremurat în 1947 de jalea țăranilor umiliți și amenințați în însăși existența lor și a familiilor lor. În vara acelui an, cei arestați în păduri erau supuși interogatoriilor, unii la Ministerul de Interne din București, alții la Constanța. Populația județelor Tulcea și Constanța începuse să reacționeze la opresiune. Jandarmii îi arestau pe țăranii care refuzau să-și predea recoltele.

Urmarea a fost că în primăvara anului 1948 a luat ființă grupul de rezistență din pădurea Babadag, condus de Gogu Puiu, el însuși aromân, fiul preotului din localitatea Mihail Kogălniceanu. Organizarea s-a făcut pe grupe de câte trei persoane, păstrându-se un secret absolut, și s-a extins atât în județul Tulcea, cât și în județul Constanța.

Securitatea lucra intens și căuta să-și infiltreze informatori în rândul partizanilor. Pe rând au fost prinși mai mulți partizani și condamnați la moarte. Gogu Puiu și oamenii lui rezistau. Însă un iudă a informat unde se afla, când a venit la Cobadin să se cunune cu logodnica lui. Securitatea a înconjurat satul și casa în care se găsea adăpostit. Gogu Puiu s-a trezit din somn și, la somația de a se preda, a deschis focul. Securitatea a aruncat pe fereastră o grenadă care n-a explodat și imediat Gogu Puiu a luat-o și a aruncat-o, omorând un securist. A reușit să sară pe fereastră și să fugă spre marginea satului. O parte din locuitori s-au refugiat într-o plantație de arbori. Trupele Securității și tractoriștii de la I.A.S. l-au încolțit pe Gogu lângă o șură de paie. După ce a folosit muniția ce o avea și nemaiavând nici o șansă de scăpare, Gogu Puiu a făcut să explodeze ultima grenadă și s-aruncat pe ea, fiindu-i distrusă astfel partea stângă a trupului.

Apoi s-au produs numeroase arestări pe tot teritoriul Dobrogei. Tribunalul Militar Constanța s-a transformat într-o fabrică de procese, în care veneau, schilodiți de la Securitate, bieții oameni ce încercaseră să-și apere proprietatea și dreptul de a trăi liberi.

Au fost și alte grupuri care au luptat prin păduri, cu arma în mână: cel condus de Niculae Ciolacu, cel al lui Nicolai Jipa, al lui Nicolaie Fudulea. Conducătorii lor și principalii sprijinitori au fost condamnați la moarte, iar ceilalți, la pedepse grele, cu mulți ani de temniță. Familiile au avut mult de suferit, soțiile și copiii fiind torturați să spună tot ce știau despre partizani. Luna martie a anului 1950 poate fi numită luna martirilor dobrogeni. 16 luptători dobrogeni și-au găsit sfârșitul în noaptea de 9 spre 10 martie 1950 când au fost uciși în trenul morții ce-i ducea de la Gherla spre Timișoara în scopul judecării.

Dobrogea a cunoscut zilele terorii înainte de a fi îngenuncheată. Pentru a-i pedepsi pe țăranii care refuzau să se înscrie în gospodăriile colective, s-a tras cu tunul asupra satelor, din ordinul personal al lui Ceaușescu. Operația de „pacificare" a satelor a durat mult. Pentru a o desăvârși, a trebuit ca numeroși țărani să fie trimiși în lagărele de exterminare ale Canalului Dunăre - Marea Neagră.

„Doamne, fă din suferință,
Pod de aur, pod înalt,
Fă din lacrimă velință
Ca într-un pat adânc și cald.
Din lovirile nedrepte
Faguri facă-se și vin.
Din înfrângeri, scări și trepte,
Din căderi, urcuș alpin.
Din veninul pus în cană
Fă miresme ce nu pier.
Fă din fiecare rană
O cădelniță spre cer;
Și din fiece dezastru
Și crepuscul stins în piept,
Doamne, fă lăstun albastru
și fă zâmbet înțelept."

(Metanie - Radu Gyr)

Asceți din lume

Preotul Ilie Diamantidis

- cel învățat de îngeri și ajutat de Sf. Gheorghe-

Părintele Ilie s-a născut în 1880 în fostele teritorii grecești din Asia Mică. Părinții săi erau săraci, dar cu frică de Dumnezeu. Au dobândit trei copii, Ilie fiind cel mai mic dintre ei. Când Ilie avea dosr 8 ani, mama lor a adormit, după ce și-a întărit copiii în credință. Tatăl s-a căsătorit din nou și a luat de soție o femeie rea. Aceasta se purta urât cu micuțul Ilie și-l chinuia: îl atârna cu capul în jos de un copac și urmărea nepăsătoare suferința lui, în timp ce acesta o ruga cu lacrimi să îl dezlege. Alteori îl dezbrăca și, cu un mănunchi de urzici, îl lovea peste părțile cele ascunse. Îi dădea foc la haine și copilul alerga speriat ca să stingă focul. Toată ziua îl lăsa flămând, dându-i doar puțină pâine uscată. Seara, când copilul se întorcea acasă, tatăl său îl întreba dacă a mâncat ceva, iar mama vitregă răspundea în locul lui: *„L-am hrănit, l-am hrănit...".*

Datorită tuturor acestor suferințe pe care le-a răbdat fără să țină minte răul, Ilie a primit încă de mic har îmbelșugat. Mai târziu, când a murit tatăl său, mama vitregă, care deja îmbătrânise, se temea ca nu cumva Ilie să se răzbune pentru toate câte i le făcuse. Acesta însă o liniștea, spunând:

– Nu te teme, mamă, te voi îngriji bine.

Când mama vitregă a rămas bolnavă la pat, Ilie nu a lăsat pe nimeni să o îngrijească. El însuși o hrănea cu multă dragoste, o spăla, îi aducea de toate. În loc de fiere și de oțet îi răsplătea cu mană și cu apă. Ea îi spunea mereu cu zdrobire:

– Ilie, te-am chinuit mult... Multe rele ți-am făcut... Iartă-mă, copilul meu!

Iar el îi răspundea fără de răutate:

– Nu te mâhni, mamă, ești iertată.

Din pricina sărăciei, Ilie nu a mers la școală și nu a învățat carte. La 17 ani, el s-a căsătorit cu o fată săracă, pe nume Sotira, dobândind împreună cu aceasta șase fete.

Ilie Îl iubea mult pe Dumnezeu. Se mâhnea însă pentru faptul că nu știa carte. Odată însă i s-a arătat în vis **un înger care a început să-l învețe carte, muzică psaltică și pictură.** În fiecare noapte îl vedea în vis și lecțiile au continuat până când Ilie a învățat să citească, să scrie bine, să cânte și să picteze. Duminica cânta în Biserica Cinstitei Cruci din satul său. Avea o voce deosebit de frumoasă și cânta cu evlavie, așa cum învățase de la înger. Având dragoste și râvnă pentru rugăciune, se scula întotdeauna devreme pentru a se ruga.

În 1918 viața lor a devenit de nesuferit din pricina silniciilor făcute de turci. Familia lui Ilie a plecat spre Rusia, stabilindu-se la Vatum. Acolo a trăit o vreme, făcând multe milostenii săracilor din munca sa de brutar. Într-o noapte, Ilie **l-a văzut în vis pe Sfântul Gheorghe**, care i-a poruncit să zidească lângă casa sa o biserică închinată lui. I-a arătat până și locul unde trebuia să-i pună icoana sa, precum și alte icoane. Totodată, i-a făgăduit că îl va ajuta și că va ajunge să săvârșească minuni. Ilie se nevoia mult și de aceea pilda sa îi îndemna și pe alții. Se trezea la ora 3 noaptea și până dimineață se ruga. Se silea mult pe sine în rugăciune. Se ruga cu metanierul și lacrimile curgeau șiroaie. Dacă vreodată se întâmpla să nu se trezească, Sfântul Gheorghe venea la el și îl scutura, zicându-i:

– Scoală-te, căci e târziu!

Într-o zi, preotul satului l-a îndemnat pe Ilie să primească a fi hirotonit preot, ca să-i poată boteza și împărtăși pe creștini. Atunci, el a primit și a fost hirotonit preot de către episcopul din Vatum. Purta un veșmânt preoțesc pe care îl moștenise de la un unchi de-al său, preotul Gheorghe, și liturghisea în Biserica Sfântului Gheorghe și în alte bisericuțe.

Sfântul Gheorghe i-a dat Părintelui Ilie **harisma de a vindeca bolnavi**. Le citea Evanghelia, îi însemna cu semnul Sfintei Cruci și le dădea să sărute moaște. Îi însemna pe oameni în chipul Crucii, iar aceștia se vindecau. Veneau de departe pentru a se tămădui armeni, ruși, georgieni, chiar și turci. Părintele Ilie îi privea cu atenție și cunoștea de mai înainte dacă aveau să se vindece sau nu. Apoi le citea rugăciuni.

Într-o zi, Sfântul Gheorghe i-a arătat pe munte niște flori care semănau cu margaretele. Erau de două culori: albe și galbene. I-a spus să le fiarbă separat. I-a mai spus ca pe cele albe, după ce le va fierbe, să le dea bărbaților care nu puteau face copii, iar zeama de la cele galbene să o dea femeilor. Dar, fiindcă s-a temut ca nu cumva această descoperire să fie de la ispititorul, ca să-i otrăvească pe oameni, a băut mai întâi el însuși și, după ce a văzut că nu pătimește nimic, **a dat și celor care nu puteau avea copii**. Aceștia dobândeau apoi copii, pe care îi boteza însuși Părintele Ilie.

Când s-a apropiat vremea adormirii sale, în ultimele zile ale vieții lui a zăcut la pat. Nu primea mâncare, hrănindu-se doar cu rugăciunea. A adormit întru cuvioșie cu multă pace în luna iulie 1946. În clipa când a adormit, o lumină s-a pogorât din Cer și chilia sa s-a umplut de bună mireasmă. Mâna sa cea dreaptă era galbenă ca ceara, lucru ce mărturisea milosteniile sale ascunse. În fiecare noapte ieșea din mormântul său lumină și mir. Multe vindecări s-au făcut cu acest mir.

Să avem rugăciunile sale!

I.G.

Evoluția în timp a TRIODULUI

Preot Lucian

Structura actuală a Triodului păstrează urmele principalelor etape ale constituirii ciclului liturgic mobil. Fiecare generație creștină și-a adus contribuția la compunerea acestei cărți liturgice, introducând noi elemente, în așa fel încât să perpetueze în mod viu scopul esențial al acestui ciclu liturgic, și anume pregătirea în vederea prăzniuirii Sfintelor Paști și purificarea înaintea actualizării anuale a experienței inițiatice a Botezului creștin.

Originea Triodului se confundă cu cea a postului pregătitor în vederea Praznicului Sfintelor Paști. Până în secolul III, **acest post pascal avea o lungime variabilă**, cel mai adeseori limitându-se la o zi sau două înainte de Sfintele Paști. Treptat, el a fost extins la întreaga săptămâna care precede Învierea.

La sfâșitul secolului al III-lea, postul Săptămânii Mari era respectat în întreaga creștinătate, deși cu mari diferențe, în funcție de diferitele regiuni ale lumii creștine, influența majoră manifestând-o în acest sens Ierusalimul și Constantinopolul. Astfel, Iersualimul a infleuențat structura liturgică a Postului Mare prin actualizarea dramatizată a evenimentelor cruciale ale Iconomiei mântuirii în timpul Săptămânii Mari, iar Constantinopolul prin pregătirea ascetică și spirituală a Postului Mare.

Creștinii din secolele al III-lea și al IV-lea își **vor prelungi în mod spontan postul pascal**. Această extindere a postului era legat de dorința fiecăruia de a se uni cu Hristos nu numai în Patimirea Sa, dar și în toate episoadele vieții Sale pământești, astfel încât postul pascal n-a întârziat să se extindă până la cele 40 de zile care constituie astăzi Postul Mare propriu-zis și imitarea postului lui Hristos din pustie.

Instituite probabil în Siria, cele patruzeci de zile ale Păresimilor s-au răspândit în cursul secolului IV în întreaga lume creștină. Se puteau însă constata mari diferențe de la o regiune la alta în modul de evaluare al celor 40 de zile.

Apar discuții în secolele VII și VIII privitoare la cea de-a opta săptămână a Postului Mare. Această dispută a fost prilejul introducerii **Săptămânii Lăsatului de brânză** din structura introductivă a Triodului.

În secolele IX-X, Constantinopolul a fost centrul în care perioada pregătitoare **s-a extins cu încă două săptămâni suplimentare**, cea dintre Duminica Vameșului și a Fariseului și cea a Fiului Risipitor, și cea dintre Duminica Fiului Risipitor și a cea a Înfricoșătoarei Judecăți . Însă numai în secolul XII aceasta din urmă și-a găsit în mod definitiv forma actuală prin introducerea Duminicii Vameșului și a Fariseului.

În timp ce la Constantinopol se elabora structura formală a Triodului, la Ierusalim se continua compunerea conținutului său, care începuse încă din secolul al IV-lea. Aceasta a constat mai întâi în alegerea unui sistem de lecturi biblice din Vechiul și Noul Testament care să acopere în primul rând perioada Săptămânii Mari. În secolul IV, atenția a fost acordată mai cu seamă lecturilor Săptămânii Sfintelor Pătimiri ale Domnului, iar acest sistem a fost completat între secolele al V-lea și al VII-lea cu **lecturile vechi-testamentare** din perioada celor 40 de zile ale Postului Mare.

Din secolul al V-lea și până în secolul al XIV-lea, compunerea conținutului Triodului s-a confundat cu marea perioadă a creației poetice bizantine.

Până în secolul VI, Triodul nu consta decât în **lectura unor psalmi și în cântarea unui tropar duminica**. Apoi, la Constantinopol, după fiecare lectură profetică de la Ceasul al III-lea și al VI-lea a fost adăugat un tropar, astfel încât această serie de tropare este probabil stratul redacțional cel mai vechi al Triodului, datând probabil din secolul al VI-lea.

În secolul al IX-lea, Constantinopolul a luat locul Palestinei în elaborarea Triodului și în creația liturgică în general, **esențialul operei liturgice fiind realizat la mănăstirea Studion** de lângă Constantinopol, sub îndrumarea Sfântului Teodor Studitul.

Începând din secolul al X-lea și până în secolul al XII-lea, Triodul, de acum aproape încheiat în conținutul său, va cunoaște cea de-a treia și ultima sa etapă de formare, care va consta doar în completarea locurilor lăsate libere de imnografii anteriori și în armonizarea structurii întregului ciclu.

Ultimele intervenții în compoziția sa au fost operate în secolul XIV cu ocazia disputelor isihaste. Asistăm atunci la introducerea sărbătorii Sfântului Grigorie Palama.

Definitiv fixat prin prima sa tipărire la Veneția în anul 1522, Triodion-ul grecesc original n-a mai cunoscut până în zilele noastre noi modificări.

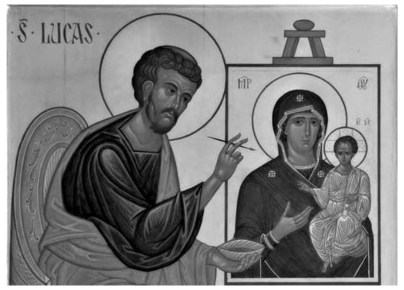

EVANGHELIA de la Luca (2)

Evanghelia a treia începe și se sfârșește la templu. De aceea are Sf. Luca drept simbol în iconografia creștină un **vițel**, care era, prin excelență, animalul de jertfă la templul iudaic. Deși a urmat în mare planul propovăduirii apostolice, el introduce în acest plan două schimbări importante. În primul rând, el pune în fruntea scrierii sale așa-numita „**Evanghelie a copilăriei**“, cuprinzând materiale care îi sunt proprii.

Iar în al doilea rând, el a inserat în relatarea evanghelică foarte importanta colecție de episoade și cuvinte ale Domnului (cap. 9-17). Această secțiune lipsește cu totul din Marcu, iar la Matei este reprezentată numai parțial. Ea este dominată de ideea Patimilor.

La scrierea Evangheliei sale, Sf. Luca s-a folosit de primele două Evanghelii, dar și de roadele cercetărilor sale personale. Pentru primele două capitole, informațiile i-au parvenit desigur – direct sau indirect – de la Maica Domnului, despre care Sf. Luca ne și spune că păstra în inima ei minunatele revelații cu privire la Pruncul Iisus. Și în alte locuri se văd roadele cercetării Sf. Luca. Numai el ne transmite câteva din cele mai **importante pilde evanghelice**: a Fiului risipitor, a Samarineanului milostiv, a Vameșului și a Fariseului, a Bogatului nemilostiv. De asemenea, relatarea Sfintelor Patimi și a arătărilor de după Înviere comportă numeroase adaosuri de cea mai mare importanță.

Evanghelia a treia este scrisă într-o limbă greacă mult mai bună decât a celorlalte Evanghelii; se vede că Sf. Luca scrie în limba sa maternă, iar nu ca ceilalți evangheliști care gândeau în aramaică și scriau în grecește. În privința **frumuseții limbii**, opera Sf. Luca ocupă locul al doilea între scrierile Noului Testament, pe locul întâi aflându-se Epistola către Evrei.

SĂ LEPĂDĂM tristețea!

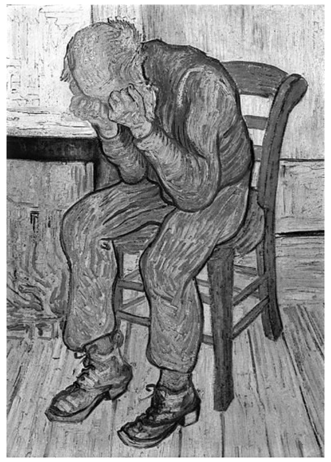

Scrisă în cel de-al doilea veac creștin, cartea *Păstorul lui Herma* (pe care am fost îndemnați în mai multe predici să o citim) dă mărturie despre cum gândeau și erau învățați în timpurile primare creștinii. Vă propunem un fragment despre una din patimile care macină azi sufletele noastre: *tristețea*, ce duce de multe ori la tulburări psihice.

„Când cel care se îndoiește face o treabă oarecare și **nu reușește, din pricina îndoielii lui**, atunci tristețea intră în om, întristează Duhul Sfânt și-L alungă. Apoi iarăși când **mânia** se lipește de un om, pentru un lucru oarecare, și se mâhnește tare, tristețea se strecoară din nou în inima celui care s-a mâniat. Amândouă aceste fapte întristează Duhul Care locuiește în tine și Se îndepărtează de la tine. Că Duhul lui Dumnezeu nu suferă nici tristețe, nici strâmtorare.

Îmbracă, dar, **veselia, care are totdeauna har înaintea lui Dumnezeu** și este bine primită de El. Orice bărbat vesel lucrează cele bune, gândește cele bune, disprețuiește întristarea. Omul trist, dimpotrivă, totdeauna face rău; mai întâi face rău pentru că întristează Duhul Sfânt, Care i-a fost dat vesel omului. Apoi, dacă întristează Duhul Sfânt, săvârșește nelegiuire, că nu se roagă, nici nu se mărturisește înaintea lui Dumnezeu. Că întotdeauna rugăciunea unui om trist nu are putere să urce la jertfelnicul lui Dumnezeu pentru că tristețea este așezată în inima lui. Când **tristețea este amestecată cu rugăciunea**, amestecul acesta nu îngăduie ca rugăciunea să suie curată la jertfelnic. După cum oțetul și vinul amestecate la un loc nu mai au același gust, tot așa și tristețea amestecată cu Duhul Sfânt nu are aceeași rugăciune.

Curăță-te, dar, de această tristețe rea și vei trăi în Dumnezeu. Eliberează sufletul tău de grija tristeții. Oare nu mai există nicio bucurie trimisă de Dumnezeu pe care s-o vezi și care să-ți îndrepte starea sufletească?”